

Euroopas mõjukad naised kogunesid Toompeal

27. märtsil tulid Toompeale kokku tegusad naised. Aset leidis rahvusvaheline konverents „Naised, kelle sõna maksab Euroopas”, mille korraldas Eesti Reformierakonna naisetühendus NaiRe ja Euroopa Liberaalide, Demokraatide ja Reformipartei (ELDR). Konverentsi juhatas Riigikogu aseesimees, ELDRi asepresident Kristiina Ojuland.

Konverentsil arutati naiste võimaluste ja rolli üle 21. sajandi poliitikas, lähtudes liberaalsest maailmavaatest. Koverentsil võtsid sõna Euroopa Liberaalide, Demokraatide ja Reformipartei president, Euroopa Parlamendi liige Annemie Neyts-Uyttebroeck, Slovakkia liberaalse partei „Vaba Foorum” asepresident Ludmila Farkasovska, NaiRe esinaine Margot Fjuk, Kuressaare linnaeape Urve Tiidus ja Reformierakonna fraktsiooni nõunik Katja Ljubobrats. Meespoliitika vaatenurga avas Riigikogu majanduskomisjoni esimees Urmas Klaas.

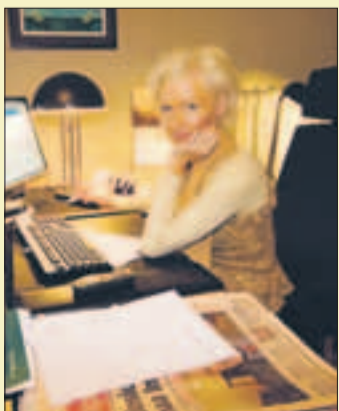
Ojulandi oodatakse Euroopa Parlamendis

Annemie, kes on varemgi korduvalt Eestit külastanud, tänas Kristiina Ojulandi hea vastuvõtu eest ning leidis, et Eesti on selle aja jooksul meelelt palju arenenud. Neyts-Uyttebroeck lisas, et soovib kindlasti Kristiinat Euroopa Parlamendi koosseisus näha.

„Vaba Foorumi” asepresident Ludmila Farkasovska rääkis liberaalse partei kiirest edust Slovakkias. Liberaalse partei „Vaba Foorum” asutaja ja liberaalide presidendikandidaat on samuti naissoo esindaja – Zuzana Martinakova – järjekordne tõestus sellest, et naiste osakaal Euroopa poliitikas on kasvanud.

Paneelarutlus räägiti peamiselt meeste ja naiste osakaalust poliitikas ning arutati selle üle, kuidas saaks poliitikasse kaasata rohkem naisi. „Naised ise peaksid valima naiste poolt,” oli mõte, mis kõlama jäi. „Liberaalne maailmavaade, tublid ja töökad inimesed, sõltumata nahavärvist, rahvusest või soost – see on see, mis aitab meid välja tuua ka majanduslikult keerulisest ajast,” ütles Kristiina Ojuland kokkuvõtvalt tädedes, et naiste roll Euroopa liberaalsetes parteides on aastate jooksul oluliselt suurenenud.

Kärt Luik/Kristiina Esop

Kristiina Ojuland on Eesti kogenumaid euroliidu asjatundjaid.

Komentaar

Haldusreformist hirmutamiset

Uudis

Harjumaa noorteklubi tõusulainel

Uudis

Raplas hoolitakse abivajajatest

Nõuanne

Mida teha, kui oled jäänud töötuks?

Europarlamenti kandideerija mõõdupuuks olgu pädevus

Euroopa Komisjoni asepresident Siim Kallas kinnitab intervjuus Teatajale, et nii Eestist Euroopa Parlamenti kandideerijatel kui ka nende valijatel ja toetajatel peab olema selge ettekujutus, milleks ja mida minnakse sinna tegema.

Missugune peaks olema Eestist valitud europarlamendi liikmete ettevalmistus? Teadmised? Võimekus? Pädevus?

Selleks, et Euroopa Liidu poliitikat kujundada, peab eelkõige olema Euroopa-meelne, Euroopa-usku. Peab olema veendunud Euroopa Liidu kui ajaloos enneolematu riikidevahelise vabatahtliku koostööettevõtte väärtustes. Väärtustes, mis seisnevad eelkõige Euroopa ajaloos seninähtamatus rahu ja vabaduste tagamises Euroopa rahvastele ja ka väljaspool Euroopa piire. Reformierakonnal pole kunagi olnud probleeme Euroopa idee toetamisega, meie erakond on alati olnud üks kõige Euroopa-meelsemaid Eesti erakondi. Oleme üksmeelselt toetanud

Oleme üksmeelselt toetanud tugevat Euroopa Liitu, tema laienemist, Eesti ühiskonna ja majanduse võimalikult aktiivset ning süvendatud lõimumist Euroopaga.

tugevat Euroopa Liitu, tema laienemist, Eesti ühiskonna ja majanduse võimalikult aktiivset ning süvendatud lõimumist Euroopaga. Usust üksi jääb muidugi väheks. Vaja on ka teadmisi, et aru saada, mida Euroopa rahvaste koostöö tegelikult tähendab, kuidas seda kujundatakse, millised on vastuolud ja probleemid. Europarlamendi saadik peab suutma kaasa rääkida. Tal peab olema pädevust, asjatundmist, et osaleda suurte küsimuste arutelul.

Eestis pööratakse suurt tähelepanu euroliidu ja Venemaa suhetele. Kas neid arutab ka Euroopa Parlament?

Euroopa Liidu ja Venemaa suhted on kahtlemata väga oluline teema ja meil pole põhjust hābeneda ega varjata oma teadmisi selles vallas. Aga see pole liht-

Siim Kallase hinnangul vajab Eesti europarlamendi poliitikut, kes seal tööd teha suudavad.

salt sugugi mitte ainuke asi, millest Euroopa tulevik sõltub. See pole ka kaugeltki mitte see teema, mis täidab Europarlamendi komiteede ja plenaaristungite aja. Eestist valitud parlamendisadik ei saa üles ärgata ainult siis, kui kuulub sõna „Venemaa”.

Lõpetava Euroopa Parlamendi koosseisu ees tõstatatud ootamatu teravusega energietika ja majandusküsimused. Kas on võimalik prognoosida, mis ootab juunis valitavaid saadikuid?

Tānane peateema on muidugi majanduspoliitika. Lāhematel aastatel on kaalul Euroopa Liidu suurima majanduspoliitilise saavutuse – Euroopa siseturu, Euroopa vaba turu saatus. Kas suudetakse kaitsta inimeste, kaupade, teenuste ja kapitali vaba liikumist liikmesriikide oēla ja omakaupupiūdliku proteksionismi eest – see sõltub sellest, kui tugev on Euroopa Liit, tema asutused, tema parlament

ja täitevasutus, Euroopa Komisjon. Euroopa poliitika on ka tema välispoliitika. Milline on Euroopa Liidu seisukoht maailmakaubanduse asjus? Lāhis-Ida problemaatika? Arenguabi programmid? Euroopa Liidu ja Ameerika Ūhendriikide suhted? Need ei saa olema lihtsad küsimused. Inimestele, kes on aastaid välispoliitikaga tegelnud, pole need teemad vō-

Pole tarvis juhuslikke tegelasi, kes mitte midagi Euroopast ei taipa, ja keda Euroopa üleuldse ei huvita.

rad. Eestis rāāgitakse palju Euroopa ūhtse energiapoliitika vajadusest. Tāna pole Euroopa Liidule aga energiamajanduse korraldamises antud vāiksematki ōigust midagi otsustada. Kas tulevikus tuleb muutus? Mida arva-

vad nendest küsimustest inimesed, kes europarlamendi kandideerivad?

Mida arvata vāidetest, et Eesti kuuest saadikust ei sõltu Euroopa Parlamendis suurt midagi?

Europarlamendi liikmetest sõltub pāris palju. Nii nagu rahvusparlamentide puhul, on oluline, et seadusandjate hulka valitakse asjalikud ja asjatundlikud inimesed. Pole tarvis juhuslikke tegelasi, kes mitte midagi Euroopast ei taipa, ja keda Euroopa ūleuldse ei huvita. Pole tarvis igasuguseid naljamehi ega kārastejaid. Europarlamendi saadik peab olema veendunud Euroopa ideaalides, peab, toetudes meie oma ajaloo tundmisele, uskuma Euroopa rahvaste ūhendumisse ja olema Euroopa-meelne. Siis suudab ta teha rasket tööd Euroopa ettevōtmise kavandamisel ja ka puuduste kōrvaldamisel.

Kūsitles Peep Lillemāgi

Kommentaari

Haldusreformi hirmutamiset

Kivipalluri visadusega söödetakse meile haldusreformi sildi all erinevaid variante Eestimaa kaardi sunni- viisiliseks muutmiseks. Viimane „rajoonideks ja külanõukogudeks” tegemise plaan läbi tänapäevaseks kõlavate sõnade: vald, linn, osavald, teenus, kvaliteet, efektiivsus, demokraatia on jäänud ilma nii poliitikutest kui ka teadlaste ja omavalitsusesinduste toetusest.

Meil on vaja taastada usk halduslike muutuste võimalikkusesse. Reformil peab olema eesmärk, tegevuste kava, kindel algus ja lõpp, vastutajad, tegijad, kontroll ja eelarve. Koostööta ei ole ükski muutus võimalik.

Eestis peab säilima ühetasandiline omavalitsussüsteem. Omavalitsusi on vaja tugevdada ning lahendada regionaalse (maakondliku) tasandi probleeme. Omavalitsuste tugevdamine võiks toimuda järgmiselt.

Omapära suurema arvestamisega kohaliku omavalitsuse korralduse ja teistes seadustes. Piltlikult öeldes ei pea Ruhnus olema volikogu ega 7 liikmelist vallavalitsust. Piisaks, kui elanikud koguneksid kaks korda aastas, kinnitaks eelarve ja selle täitmise aruande. Üks asjalik toimetaja saaks seal kindlasti hakkama kogukonda rahuldava täidesaatva võimu rolliga.

Vabatahtliku liitumise suurema stimuleerimisega. Keskuse ja selle loomuliku tagamaa põhjal tekkiva uue omavalitsusüksuse arengukava elluviimise kaudu. Liitumiste takistuseks ei tohiks saada maakondlikud piirid. Riik peab välja ütlemise selge ja piisava vabatahtliku liitumise perioodi. Selle lõppemisel tuleb haldusterritoriaalne reformi läbi viia riigi initsiatiivil ja siis juba tema poolt väljaõeldud põhimõtetele. Kuid ka sellisel juhul peaks kirvega raiumisele eelistama läbirääkimisi.

Omavalitsuste täidetavate ülesannete ja nende rahastamise põhimõtete läbivaatamisega. Omavalitsustel peab olema kindel, majanduse arenguga arvestav tulubaas, vähenema peaks sihtotstarbeliste eraldiste osakaal ja suurenenema iseotsustusõigus.

Omavalitsuste osutatavate teenuste mahu, kvaliteedi näitajate ja nende täitmise mõõdupuude väljatöötamisega.

Ühistegevuse soodustamisega ja selleks vajaliku seadusandliku baasi kindlustamisega. Seadustega võiks omavalitsustele anda ühiselt täidetavaid ülesandeid. Siinkohal võiks näiteks tuua jäätmeäitluse ja gümnaasiumihariduse andmise.

Omavalitsuste tegeliku ja suurema kaasamisega võrdväärse partnerina riigi elu küsimuste lahendamisse.

Kohalike valimiste aastal soovitatakse kohalikel poliitikutel ja valijatel tõsiselt arutada edasiminekü variantide üle. Kas teekond jätkub üksi või koos naabritega? Kas naabritega koos minek tähendab koostööd või liitumist? Läbi arutelude leiata ka kõige õigemad inimesed oma elu korraldama.

Peep Aru

Mai Einama seisab Rapla elanike heaolu eest

Mai Einama on Raplas elanud juba kaksikümne aastat. „Viimased neli aastat seob mind Raplaga mitu olulist asja – vallavolikogu ja MTÜ Raplamaa Vaimupuudega Inimeste Tugiühing, mille esinaine ma olen,” räägib Mai Eesti Teatajale.

Kohaliku volikokku kandideerimisel oli Mai jaoks esmatähtis hea seista puuetega inimeste, paljulapseliste perede ja eakate inimeste heaolu eest ning seda on naine siiani volikogu töös ka teinud. Varem töötas tegus naine Rapla Hooldekeskuses hoolekande peaspetsialistina ja ka juhataja kohusetäitjana. „Siis sai Raplase rajatud vaimupuudega ja psüühikahäiretega inimestele päevakeskuse- na tugikeskus „Vahtra”, mille üheks algatajaks ja käimalükkajaks olin ka mina,” räägib Mai. Nüüd töötab tugikeskus suure hooga ja on saanud tuntuks oma tegevuse ja eestvedamiste poolest kogu Eestis.

„Olin võtnud oma südameasjaks tõugata tagant Rapla Hooldekeskuse ja selle juurde kuuluva filiaali Alu Sotsiaal- ja hoolekandeteenuseid, et Rapla valla eakad ja puuetega inimesed saaksid kvaliteetsemad hoolekandeteenuseid,” ütleb naine. Täna

Mai Einama tutvustab omaloomingut.

on hooldekeskus ja Alu Sotsiaal- ja renoveeritud ning kvaliteetseid sotsiaal- ja hoolekandeteenuseid osutav asutus.

Rapla vallavolikogus on Mail mitu ülesannet – Einama on kultuuri-

komisjoni esinaine ja sotsiaalkomisjoni ning arengu- ja eelarvekomisjoni liige. „Volikogus olemise ajal on südamelehedaselt saanud ka haridus ja kultuur, mille heaolu eest ma seisan,” räägib Mai. „Olen üks liige ka-

hekümne viie volikokku valitud inimese seas. Arvan, et üksinda ei ole võimalik ära teha midagi, otsuseid tehakse koos,” ütleb Mai Einama lõpetuseks ning kiidab vallavolikogu head koostöövõimet. **ETI**

Harjumaa noorteklubid saavad uue hingamise

Sellest on nüüd möödas ligi poolteist aastat, mil Keila noored kokku kogunesid ja üheskoos Keila Klubi moodustasid. Klubi esimees ja Reformierakonna Noortekogu juhataes liige Erki Fels on võtnud eesmärgiks ka Saue, Paldiski ja Viimsi klubide loomise.

Toona oli meid neljakümne kandis. Praeguseks oleme kasvanud ja ületanud 160 liikme piiri. Meie tehtud uuringust selgus, et Keila valimis- ealistest noortest hääletaks Reformierakonna poolt 87%,” räägib Erki Fels.

„Kõik algab sellest, kui on olemas üks väike grupp aktiivseid inimesi, kes ei taha niisama kohalikus kaubanduskeskuses aega surnuks lüüa. Ja järgmisel hetkel istuvad need noored juba Stenbocki nõupidamissaalis ja kuulavad peaministrit vastamas nende pärimistele,” selgitab noormees ning lisab, et just nii juhtus Keila Klubiga. „Loodan, et nii läheb juba sel aastal paljude teiste Harjumaa piirkondadega, kus alles hakatakse pead tõstma ja tõdema, et kohalik poeesine või bussipeatus pole piisav debaateerimise paik.”

Erki Fels edendab noorteklubide tegevust.

Keila Klubi on olnud võimalus paljudele noortele, kes on hakanud uskuma oma hääle jõudu. Üks hääli jääb tihtipeale kuulmata, aga väga raske on eirata sadade noorte ettepanekuid. „On neli sõna, mis Keila Klubi kõige paremini iseloomustavad: sõbrad, huumor, edukus ja võimalus,” kinnitab Erki Fels. **ETI**

Rapla eakad poliitkoolist osa võtmas.

Raplas toimus esimest korda eakate poliitkool

Esimene eakate poliitikakool, mis oli mõeldud eeskätt Rapla eakatele, toimus märtsi lõpus Reformierakonna Rapla piirkonna kontoris.

Poliitikakooli juhtis Kalle Palling ja esinejana oli kohal Taavi Rõivas, kes rääkis olukorrast majanduses ning pensionide edasisest kujunemisest. „Osavõtjaid oli ligi kümme, mis esimese korra kohta hea tulemus, kuna sellelaadset üritust ei ole varem korraldatud ning eks ikka uus asi alguses on võõras ja nõuab harjumist,” räägib Riigi-

kogu liige Kalle Palling.

Peamiselt kuulati esinejaid, kuid küsiti ka küsimusi. „Eks ongi oluline, et inimene saaks arutada kodukoha probleeme Riigikogu liikmetega,” leiab Palling. Teemasid käsitleti digi TVst ja digiboksi hinnast kuni Rapla valla kommunaalkuludeni välja.

„Üldmulje on hea ja kindlasti korraldame selliseid koosviibimisi veel. Võtame eesmärgiks kord kuus kokku tulla,” ütleb Kalle Palling. Järgmisel korral toimub poliitikakool jüripäeval, 23. aprillil ja teemaks on energeetika. „Räägime nii hetkeolukorrast kui ka tulevikus Eestisse rajatavast tuumaelektrijaamast.” **ETI**

Kui oled jäänud tööta

Nõuandeid töötajale

Kui olete kaotanud töö, võtke end töötuna arvele

Töö kaotamine on tavaliselt ootamatu ja tuleviku suhtes suurt ebakindlust tekitav olukord. Olles aga esimesest ehmatuses toibunud, on aeg end töötuna arvele võtta ja hakata otsima uusi väljakutseid. Viivitada ei maksa kas või seetõttu, et haigestumise korral peate oma ravikulude eest ise tasuma. Et tööturuametist abi saada, tuleks ennast töötuna või töötajana arvele võtta. Mõistlik on pöörduda sellesse tööturuameti osakonda, kus teil on kõige mugavam hakata käima igakuistel vastuvõttudel. Kindlasti tuleks mõelda sellele, et hüppeliselt kasvavad tööpuudus on tekitanud tööturuameti osakondades järjekorrad. Tavaliselt on nädala esimeses poole

Tööst ilmajäämise korral tuleb ennast aegsasti tööturuametis arvele võtta.

les, esmaspäeviti ja teisipäeviti järjekorrad pikemad kui nädala teises poole. Kui võimalik, plaanige oma käed just nädala teise poole.

Ravikindlustus peab jätkuma

Oluline on meeles pidada, et kui töösuhe lõpeb, siis kehtib ravikindlustus veel kaks kuud. Selleks, et ravikindlustus ei katkeks, tuleb end töötuna arvele võtta ühe kuu jooksul pärast töösuhete lõppemist, kuna ravikindlustus algab töötuna arveloleku 31.

päevast. Kui töösuhe lõppes näiteks 1. märtsil, siis kehtib ravikindlustus 30. aprillini. Et ka mais oleks kehtiv ravikindlustus, tuleb end arvele võtta hiljemalt 30. märtsil.

Üldised nõuanded töötamiseks:

- Mõelge oma iseloomuomaduste, hariduse, oskuste ja kogemuse peale: millised töökohad oleksid teile justkui loodud?
- Kas olete valmis ka ümberõppeks ja töötamiseks kodukohast kaugemal?

- Rääkige ka teistele, et otsite tööd. Sugulased, tuttavad ja sõbrad võivad teid uuele tööle lähemale viia!
- Koostage olulised dokumendid: CV ja vajadusel kaaskiri. Olge neid koostades võimalikult täpne ja otsige internetist häid näiteid!
- Tööintervjuuks valmistage end ette. Selleks saate kasutada karjääri nõustaja abi või arutada sõpradega läbi erinevad vestlussituatsioonid. Uurige ka tööandja kohta lisainfot!
- Olge julge ja minge ise huvipakkuvasse asutusse töökohta küsima. Tööandjad hindavad initsiatiivi ja ettevõtlikkust.
- Kui ka mõnes kohas ära öeldakse, ärge laske tujul sellest langeda, otsige edasi.
- Pikalt koju ootama jääda pole mõtet: mida aeg edasi, seda raskem on uut töökohta leida.
- Ärge põlake ära ka sellist töökohta, mis esialgu ei tundugi nii ahvatlev. Alati võib uut tööd otsida ka siis, kui veel eelmises ametis olete.
- Jätke kindlasti huvid ja hobidega tegelemist! See aitab säilitada optimistlikku meelt.

Pidage meeles:

- Võtke end töötuna arvele hiljemalt ühe kuu jooksul pärast töökohta kaotamist.

Kommentaar

Hanno Pevkur, sotsiaalminister

Olukord tööturul ja majanduses ei ole teatavasti roosiline. On selge, et sellises seisus peavad kõik, kes ühel või teisel moel seotud tööturuga, tegema suuri jõupingutusi languse peatamiseks ja majanduse taas tõusule pööramiseks. Töökohad ei teki lihtsalt tühjale kohale. Selleks on vaja soodsat majandus- ning õiguskeskkonda ja ettevõtlikke inimesi, kes oleksid valmis panustama uute töökohtade loomisesse. Vaid uute töökohtade olemasolul saame rääkida järjest kasvava tööpuuduse leevenemisest ning töötuse vähenemisest. Samas on selge, et ka raskes olukorras on vaja säilitada selge pea ja teada oma õigusi ning võimalusi. Seepärast tuleb varakult kursis olla infoga, mis on abiks, kui käes halvim ehk töökoht kaob.

- Valmistage end ette – täitke avaldus (selle saate tööturuameti kodulehelt www.tta.ee), võtke kaasa ID-kaart või pass ja tööraamat või muu dokument, mis oli töösuhete aluseks.

Toetused töötule

End töötuna arvele võtnul on uue töö leidmiseni võimalik taotleda töötutoetust või töötuskindlustushüvitist, et osaliseltki kompenseerida tööst ilmajäämist.

Töötuskindlustushüvitis ja selle saamise tingimused

Töötuskindlustushüvitist on õigus saada neil töötutel, kes viimase 36 kuu jooksul on maksnud töötuskind-

lustusmaksmeid vähemalt 12 kuu eest. See tähendab, et hüvitist on võimalus taotleda ka inimestel, kes on lühemaajalise töötamise järel korduvalt töötuks jäänud. Hüvitist ei saa need töötud, kelle viimane töösuhe lõpetati töötaja enda algatusel, poolte kokkuleppel, töökohustuste rikkumise, usalduse kaotamise, vääritud või korruptiivse teo tõttu.

Töötuskindlustushüvitise suurus sõltub töötule eelmisest töötasust. Töötuse esimesel 100 päeval on hüvitise suurus 50 protsenti eelnevast töötasust ning 40 protsenti alates 101. päevast. Hüvitistelt arvutatakse maha ka tulumaks, mis on praegu 21 protsenti. Kui inimene on töötuskindlustushüvitise taotluses soovinud, et arvesse võetaks maksuvaba tulu, siis arvestab töötukassa tulumaksu vaid sellelt hüvitise osalt, mis ületab 2250 krooni.

Töötuskindlustushüvitise taotlemiseks on vaja esitada avaldus, mil-

le vormi saab tööturuametist või töötukassa kodulehelt www.tootukassa.ee. See avaldus tuleb viia tööturuametisse. Koos avaldusega tuleb esitada viimase töösuhete lõppemise põhjust ja aega tõendav dokument, milleks on näiteks tööleping, tööandja tõend (töötajale viimase kolme kuu väljamakstud töötasude kohta), käskkiri (avalikust teenistusest vabastamise) või muu dokument. Samuti tuleb esitada tõend kindlustatule makstud tasude ja tasudelt kinnipeetud töötuskindlustusmaksude kohta.

Töötutoetus ja selle saamise tingimused

Töötutoetust on õigus saada kõigil töötutel, sealhulgas neil, kes lahkusid töökohast omal soovil. Toetust ei maksta sel ajal, kui töötule saab töötuskindlustushüvitist. Et toetust saada, peab ini-

Kaua saab abi

Kindlustusstaaz	Hüvitise tasumise aeg maksimaalselt
vähem kui 56 kuud	180 kalendripäeva
56–110 kuud	270 kalendripäeva
111 kuud ja enam	360 kalendripäeva

mene olema töötuna arvelevõtmisele eelnenud 12 kuul vähemalt 180 päeva kas töötanud või tegelenud tööga võrdsustatud tegevusega.

Töötutoetuse saamiseks tuleb tööturuametile esitada avaldus, mis on kättesaadav ka tööturuameti kodulehelt www.tta.ee. Lisaks sellele tuleb esitada vähemalt 180-päevast töötamist tõendav dokument, milleks võib olla tööraamat, töövõtu-, käsundus- või muu teenuse osutamiseks sõlmitud võlaõiguslik leping. Juhul kui tööraamatut või töölepingut ei ole, tuleb esitada ka töösuhete lõpetamist tõendav dokument.

Hakka ettevõtjaks

Üks võimalus töötusest pääseda on alustada ettevõtlusega. Põnevates edulugudes on palju juttu olukordadest, kus töötuks jäämine sundis oma firmat asutama. Tagantjärele mõeldes sai töötusest parim asi, mis elus juhtunud.

Ettevõtluse alustamiseks saab toetust

Kui olete end tööturuametis töötuna arvele võtnud, võite ettevõtlusega alustamiseks saada motiveerivat rahalist abi kuni 20 000 krooni. Euroopa Sotsiaalfondist toetatavates projektides võib sellele lisanduda 50 000 krooni.

Toetuse saamiseks peate olema vähemalt 18-aastane ja tahtma tegeleda ettevõtlusega. Selleks peate olema läbinud ettevõtluskoolituse või saanud kutse- või kõrghariduse majanduse alal. Samuti aitab toetust saada ettevõtluskogemus. Kui teil seda ei ole, pakub tööturuamet teile ettevõtluskoolitust.

Probleemid võlgadega?

Sissetulekute vähenedes kohustused ei vähene. Ärge jääge ootama probleemide süvenemist, vaid otsige abi kohe, kui tekivad raskused. Pöörduge laenuandja poole, et kokku leppida laenuuphukus või jõukohane maksegraafik.

Nõu ja abi saab ka võlanõustajatelt. Võlanõustamine koosneb neljast osast: finants-juriidilisest, psühhosotsiaalsest, elulis-praktilisest ja pedagoogilis-preventiivsest nõustamisest. Võlanõustajalt saate abi järgmistele muudele puhul: üürivõlg, telefonivõlg,

laen eraisikult või pangalt, liising, järelmaks, maksuvõlg, trahvid, viivised, elatisraha võlg, krediitkaardi võlg, eluasemelaen, õppelaen, käendus.

Kasulik on küsida nõu ka kohaliku omavalitsuse sotsiaaltöötajalt, kellelt saate vajalikku teavet sotsiaalsetest õigustest ja seaduslike huvide kaitsmise võimalustest. Head nõu võib saada ka internetilehtedelt.

Töötuskindlustus
saavad infot ja abi
internetiaadressilt
[http://www.sm.ee/
tooabi](http://www.sm.ee/tooabi)

